

## Nr 912

Av herrar **Holmberg** och **Hagberg**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 182, med förslag till lag om tillsättning av fluor till vattenledningsvatten.*

När vi motsätter oss regeringens förslag att möjliggöra tillsättning av fluor till vattenledningsvatten, utgår vi från följande allmänt erkända fakta, som också redovisas i regeringens proposition.

Natriumfluorid, som det här handlar om, är ett gift. Det har i vissa fall använts med framgång för att bekämpa tandkaries. Men även om bedömningen begränsas till detta område måste skadeverkningar även på tänderna konstateras. Det uppstår i vissa fall vita eller bruna fläckar på tänderna och i svårare fall rå yststruktur samt gropar och fåror i emaljen. Det hävdas också att tandskyddet blir mer eller mindre tidsbetonat och får betalas med större tandskador vid något högre ålder.

Ännu allvarligare är den giftverkan som andra kroppsdelar kan bli utsatta för om dricksvattnet tillföres fluor. Det kan uppstå kroniskt invalidiserande skador på skelettet samt njurinflammationer och stenbildningar i njurarna. Misstankar föreligger om skadeverkningar på sköldkörteln samt eventuellt också risker för att fluorider övergår till foster genom förgiftning av moderkakan.

Det har sagts att farhågorna för skadeverkningar är överdrivna eller i varje fall inte helt bestyrkta genom vetenskaplig forskning. Ingen vetenskapsman förnekar emellertid att det finns betydande risker, och den omständigheten att de vetenskapliga undersökningarna hittills varit alltför begränsade för att ge en pålitlig grund för bedömningen framstår för oss såsom ett viktigt skäl att inte tillgripa en massmedicinering med så ovissa följder.

I medicinalstyrelsens rådgivande nämnd har laboratorn i karieslära Allan Strålfors motsatt sig vattenfluoreringen. På samma ståndpunkt ställde sig professorn i biokemi H. Theorell och von Euler-Chelpin när medlemmar av medicinalstyrelsens vetenskapliga råd anmodades att yttra sig. Och hälften av de remissinstanser som yttrade sig i saken var antingen helt avvisande eller tveksamma. Till de avstyrkande remissinstanserna hörde bl. a. föreningen Hälsofrämjandet ur vars yttrande vi återger några synpunkter.

Det är inte styrkt, förklarar föreningen, att fluorbehandling på barn och ungdom skulle ge ett förmånligare utgångsläge för tandvärden i äldre åldersgrupper. Vissa forskare har tvärtom kommit till den uppfattningen att långvarig fluortillförsel ger upphov till tandsjukdomar och onormal nerslitning av tänderna på äldre dar.

Försäkringarna, att experimentet med vattenfluorering i Norrköping va-

rit i det närmaste riskfritt, är minst sagt märkliga. Verksamheten i Norrköping måste ju dock upphöra sedan regeringsrätten förklarat att vattenfluorering måste hänföras till »sådant missförhållande i hälsovårdshänseende som avses i 3 § hälsovårdsstadgan».

Vi vill också instämma i Hälsofrämjandets invändningar mot den slentrianmässiga jämförelsen mellan smittkoppsvaccination och den nu aktuella massmedicineringen mot karies. Vid vaccination mot smittkoppor är det fråga om en sjukdom som genom sin höggradiga smittsamhet kan innebära en fara för omgivningen. Några liknande argument är ju icke tillämpliga i fråga om tandkaries.

Enligt vår mening har det inte anförts några skäl för att man i fråga om tandvården skulle frånga den princip som är grundläggande vid all annan sjukvård, nämligen att medicinering och annan behandling skall i sista hand bero på den enskildes eget avgörande. Om medicin blandas i dricksvattnet ger man icke möjlighet till en sådan valfrihet. För den som vill använda fluor finns ju dock möjligheten att tillgodose detta önskemål genom individuell behandling.

Med hänvisning till vad sålunda anförts föreslår undertecknade,  
att riksdagen måtte besluta att avslå förslaget i Kungl.  
Maj:ts proposition nr 182.

Stockholm i oktober 1962

*Helmer Holmberg*

*H. Hagberg*